

DET KONGELIGE KOMMUNAL - OG ARBEIDSDEPARTEMENT

KONTORADRESSE: MØLLERGT. 43 — TELEFON 02/34 90 90 — TELEX 76093 KADEP N
TELEFAX 02/34 95 45 · 02/34 95 46 POSTADRESSE: POSTBOKS 8112, DEP., 0032 OSLO 1

RUNDSKRIV H-5/88
88/2057 D
13. juni 1988

Til
kommunene v/bygningsrådene
fylkesmennene

BYGNINGSMYNDIGHETENES KONTROLL AV FORNØYELSESPARKER, TIVOLIINNRETNINGER M.M.

En rekke av anleggene i fornøyelseparker og tivolier går inn under plan- og bygningslovens (pbl) §84 og §85. Dette betyr at bygningsmyndighetene har kontrollmyndighet overfor denne type anlegg. I praksis har denne kontrollen hittil normalt vært utført av politiet. Det må imidlertid antas at bygningsmyndighetene har bedre faglig bakgrunn for å føre kontroll med slike anlegg. Justisdepartementet har derfor sendt ut et rundskriv hvor det henstilles til politiet om kun å la sine framtidige kontroller gjelde ordensmessige anlegg (se rundskriv G-100/88 av 1. juni 1988). Kommunaldepartementet vil med dette minne om bygningsmyndighetenes rolle i henhold til plan- og bygningsloven ved oppføring og vedlikehold av fornøyelseparker.

Vi presiserer at for denne type arbeider - som for alle andre arbeider etter plan- og bygningsloven - er byggherren ansvarlig for at sikkerheten ivaretas. Bygningsmyndighetene kan kontrollere. Det er imidlertid grunn til samtidig å peke på de alvorlige konsekvenser det kan få for publikum dersom uhell skjer fordi sikkerheten ikke er ivaretatt. Departementet vil derfor oppfordre de lokale bygningsmyndighetene til å følge opp disse anleggene i så stor grad som det er praktisk mulig. Vi viser til bygningsrådets generelle plikt til å føre tilsyn med at plan- og bygningslovgivningen overholdes i kommunen, jfr. pbl § 10-1 første ledd.

En god del tivoliinnretninger antas å være "konstruksjoner eller anlegg" etter pbl. §§ 84 og 85. Innretningene i en fornøyelsepark med permanent plassering vil gå inn under pbl §84 mens innretningene i de omreisende tivolier vil gå inn under pbl § 85.

At innretningene går inn under plan- og bygningsloven innebærer følgende:

Permanente anlegg
(§84)

Bygningsmyndighetene skal ha melding om oppføring av anlegg/innretninger i permanente fornøyelsesparker som omfattes av pbl. § 84. Meldingen vil gi grunnlag for vurdering av tiltakene og for eventuell senere oppfølging av tiltaket. For denne type innretninger gjelder loven "så langt den passer". Dette innebærer at lovens regler må anvendes etter sitt formål med sunn fornuft i forhold til slike varige konstruksjoner og anlegg.

Plassering

Oppføring av innretninger:

Pbl § 70 gir bygningsmyndighetene hjemmel til å fastsette plasseringen av innretningene. Pbl § 78 nr. 1 gir bygningsmyndighetene hjemmel til å nekte oppføring av fornøyelsesparker og tivoli i boligstrøk dersom dette - etter bygningsrådets skjønn - vil medføre vesentlig ulempe for beboerne.

Kontroll

Bygningsmyndighetene har rett til å føre kontroll med arbeidene, jfr. pbl §97. Det er ikke i plan- og bygningsloven eller i forskrifter fastsatt spesielle krav til tivoliinnretninger. En kontroll av innretningene vil derfor måtte baseres på det generelle krav i pbl § 77 som sier at ethvert byggearbeid - herunder anlegg og konstruksjoner etter § 84 - skal utføres fagmessig og teknisk forsvarlig av gode materialer som er skikket for øyemedet. Et anlegg som f.eks. føres opp av materialer eller har en konstruksjon som etter bygningsrådets skjønn må antas å være for dårlige, må således kunne kreves rettet eller fjernet etter pbl § 113. Dersom det oppstår tvil om materialene og/eller konstruksjonene er gode nok kan bygningsmyndighetene la utføre de nødvendige prøver for byggherrens regning, jfr. pbl § 97.

Retting/fjerning

Bestående innretninger:

Plan- og bygningsloven tar i hovedsak sikte på å regulere forholdene ved anlegg som er under oppføring. Det må imidlertid antas at det vil være sikkerheten under driftsfasen, som det vil være særlig viktig å føre kontroll med.

Vedlikehold

Pbl § 89 gir hjemmel for bygningsmyndighetene til å påse at arbeider etter plan- og bygningsloven holdes i en slik stand at fare eller vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom. Bygn-

Utbedring	ingsrådet kan gi de pålegg som finnes nødvendig for å forebygge eller få bragt i orden forhold som ikke tilfredsstillers lovens krav. Dette betyr at dersom bygningsrådet finner at innretningene er i så dårlig forfatning at det går ut over sikkerheten, kan det gis pålegg om utbedring av materialer og konstruksjoner og eventuelt forbud mot drift av anleggene fram til forholdene er utbedret (jfr. ordlyden i §89 som sier "pålegg som finnes nødvendig for å hindre fare for person").
Riving/fjerning	Dersom eieren ikke etterkommer pålegg om utbedringer innen en fastsatt frist kan bygningsrådet - dersom innretningen medfører fare eller vesentlig ulempe - kreve innretningen revet eller fjernet, jfr. pbl §91.
Skadd innretning	Dersom innretningen er skadd på en slik måte at fare kan oppstå, plikter eieren å sørge for at faren blir avverget. Bygningsrådet kan gi de pålegg som finnes nødvendig for at plikten blir oppfylt, jfr. pbl §90.
Bøter/forelegg	Om straff vises til pbl §111 nr.2, 3 og 4 om bøter og §114 om forelegg til å få gjennomført pålegg gitt etter de forskjellige bestemmelser.
<u>Midlertidige anlegg</u> (§85)	Plassering av midlertidige konstruksjoner eller anlegg - som innretninger i omreisende tivolier - skal på forhånd meldes til bygningsrådet. Dersom midlertidige eller transportable konstruksjoner skal plasseres mer enn tre måneder må bygningsrådet på forhånd gi sitt samtykke. Bygningsrådet kan fastsette frist for hvor lenge et slikt anlegg kan stå.
Plassering	Pbl § 85 har ingen henvisning til at "loven gjelder så langt den passer" slik som i § 84. Det må derfor framgå av den enkelte bestemmelse (eller en fortolkning av den) dersom den skal kunne anvendes på §85-anlegg. <u>Oppføring av innretninger:</u> § 85 sier at midlertidig eller transportable konstruksjoner eller anlegg ikke må plasseres slik at de hindrer allmenn ferdsel eller friluftsliv eller på annen måte fører til vesentlige ulemper for omgivelsene. Det må antas at dette også er et forbud mot plassering som kan redusere sikkerheten for anlegget. Dette betyr at dersom innret-

ningene er plassert så nær hverandre at fare kan oppstå, kan bygningsmyndighetene gi pålegg om en annen og tryggere plassering. Videre må det antas at pbl §78 nr.1 vil komme til anvendelse. Den gir hjemmel til å forby virksomhet i boligstrøk dersom den er til vesentlig ulempe for beboerne.

Fagmessig og teknisk
forsvarlig

Det må antas at pbl §77 gjelder for §85-anlegg. Dette betyr at ethvert byggearbeid skal utføres fagmessig og teknisk forsvarlig av gode materialer som er skikket for øyemedet må gjelde også for §85-anlegg.

Bestående innretninger:

Pbl § 89 sier at anlegg som nevnt i § 84, innhegning,, og andre innretninger som ligger under bygningsrådets kontroll skal holdes i en slik stand at at fare eller vesentlig ulempe ikke oppstår. I og med meldingsplikten må § 85-arbeider antas å være slike "andre arbeider som ligger under bygningsrådets kontroll". Bygningsrådet må således også for slike anlegg kunne gi pålegg med hjemmel i § 89 om utbedringer av selve konstruksjonen. Og - om nødvendig for å hindre fare - stanse driften av anlegget til anlegget er utbedret.

Vedlikehold
Utbedring

Dette betyr videre at §§90 og 91 også kommer til anvendelse slik at bygningsmyndighetene kan gi pålegg om utbedring av skade og pålegg om riving og fjerning, dersom dette skulle være nødvendig.

Skadd innretning
Riving/fjerning

Også reglene om straff og forelegg - § 111 nr. 2, 3 og 4 og § 114 - kommer til anvendelse. Det blir dermed ingen vesentlig forskjell på bygningsmyndighetenes kontrollmulighet og innflytelse i driftsfasen ent det er § 84 eller § 85-anlegg.

Bøter/forelegg

Anlegg som ikke
går inn
under
plan- og
byggnings-
loven

Det må antas at de fleste innretninger på tivoli går inn under plan- og bygningslovens bestemmelser. Det vil imidlertid ikke være alle innretninger det er naturlig å kalle "konstruksjoner eller anlegg" etter pbl. å avgjøre hva som går inn under pbl må man foreta en konkret vurdering på bakgrunn av innretningens art, størrelse, bruk osv. Det må f.eks. antas at små, enkeltstående lekeapparater ikke går inn under plan- og bygningsloven. For den type innretninger vil det være produktkontrollmyndighetene som vil være de rette til eventuelt å gripe inn. Helsemyndighetene vil også kunne være en samarbeidspartner i disse tilfellene.

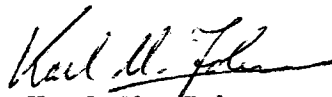
Utvikling av
for-
skrifter

Forøvrig kan det nevnes at departementet i samarbeid med Statens bygningstekniske etat, vil se videre på hvordan kontrollen med innretninger i tivolier og fornøylesparker praktisk skal gjennomføres, og om det er behov for særlige regler for dette.

Det har vist seg vanskelig å få oversikt over samtlige lekeparker og tivolier i landet. Vi ber derfor kommunene om hjelp til å spre denne informasjonen til lekeparker og tivolieiere. Flere eksemplarer av rundskrivet kan fås ved henvendelse til:

Kommunal- og arbeidsdepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo 1
Tlf 34 71 41/43

Jan Kristiansen e.f.

Karl M. Johnsen